

Lausunto

13.02.2026

Asia: VN/20350/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (panimoiden, tislaamoiden ja viinitilojen ulosmyyntioikeuden laajentaminen)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnonantaja TUUMA27 on maaseutupoliittisen kokonaisohjelman 2021–2027 ja maaseutupolitiikan neuvoston MANE:n tehtävien toteuttamista tukeva verkostohanke, joka keskittyy erityisesti osaavan työvoiman, maaseudun palvelurakenteiden ja uudistuvan yrittäjyyden sekä aluetalouden näkökulmiin. TUUMA27-verkostohanketta toteuttaa Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti.

Esityksen perusajatus laajentaa alkoholijuomien pientuottajien ulosmyyntioikeuksia ja mahdollistaa uusien toimijoiden, kuten pientislaamojen, valmistamien tuotteiden myyntiä valmistuspaikoilta on kannatettava.

Ulosmyynnin laajeneminen koskemaan väkeviä alkoholijuomia valmistuspaikoilta selkeyttää suoraan kuluttajalle myyntiä, kun se ei ole sidottu tiettyyn alkoholin tilavuusprosenttiin. Esim. nykyään tilaviinivalmistajat ovat voineet myydä tilaviinejä, mutta eivät tilalikkööreitä. Ehdotuksessa ulosmyyntioikeuden rajat on määritetty sekä tuotanto- että myyntimäärän perusteella. Tästä voi seurata tilanne, että rajoitetaan pientuottajayrityksen kasvua ja kansainvälisillä markkinoilla toimimista. On tärkeää, että esitys tarkastelee kokonaisuutta mahdollistavasta näkökulmasta eikä rajaavasta. Kyrö Distillery Company on avannut omassa lausunnossaan käytännön esimerkkien kautta, miten rajoitukset voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan. Myös mm. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on nostanut saman riskin esille omassa lausunnossaan.

Tekstissä todetaan, että esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia aluekehitykseen tai maaseutuun, mutta aluetalouden näkökulmasta asia on tärkeä sekä suorien että kerrannaisvaikutusten kautta

sekä alueen että maaseudun elinvoimaan. Esimerkiksi matkailulle pientuottajien valmistuspaikat tarjoavat vierailu- ja tutustumiskohteita, ja kun niihin yhdistyy mahdollisuus tuotteiden ostamiseen, niin vaikutus on suurempi yritykselle verrattuna pelkkään yrityksen esittelyyn. Tämä tukee myös suomalaisen juoma- että ruokakulttuurin kehittymistä ruokamatkailun näkökulmasta ja mahdollistaa sekä tukee yhteistyömahdollisuuksia maaseudun yritysten välillä. Esityksessä todetaan, että tislamalla alkoholia valmistavat yritykset sijoittuvat maaseutumaisiin kuntiin, mikä vahvistaa sitä, että esityksen vaikutukset kohdistuvat maaseutuun ja lisäävät maaseudun elinvoimaisuutta.

Vähittäismyyntipaikan läheisyys valmistuspaikkaan on toimintaympäristösidonnainen, joten on hyvä huomioida, ettei aseteta tarkkoja metrimääriä tai muita rajoitteita.

Ulosmyynnin laajeneminen mahdollistaa eri palveluiden aiempaa monipuolisemman yhdistelyn (huomioiden ruoan, juoman ja matkailun) ja sitä kautta edistää yritysten välistä yhteistyötä sekä luo lisäarvoa matkailijalle (myös kansainvälisille). Maaseutualueilla sijaitsevien juomavalmistajien ulosmyynti tukee täten myös ruokamatkailun kehittämistä.

Esityksessä vierailut kytketään tiiviisti valmistuspaikkaan, mutta voisiko tällainen tutustumiskohde olla em. mukainen yhdistelmä, joka olisi lähietäisyydellä, mutta ei välttämättä valmistuspaikka. Esimerkiksi tuotantopaikan sijaitessa syrjäisessä paikassa ulosmyynti yhdessä myyntipisteessä tulisi olla mahdollista alueen matkailullisesti paremmin tavoitettavassa paikassa. Tämä palvelisi kuluttajien etua, palvelukehitystä sekä yritysten yhteistyötä.

Töyli Päivi
Maaseutupolitiikan Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet
maaseutualueilla -verkosto (TUUMA27-verkosto)